

ANTONSSON ÖBERG ADVOKATER

Till

Energimarknadsinspektionen

Per e-post: registrator@ei.se

Stockholm den 13 mars 2022

Angående ansökan om nätkoncession för kraftledningar mellan Hedenlunda och Oxelösund

Med stöd av bifogade fullmakter får jag härmed anmäla mig som ombud för Sven Hermelin, Ulrik Helgstrand, Johan von Arnold och den ideella föreningen Gräv Ner med drygt 200 sakägare som medlemmar, samt inkomma med remissyttrande över rubricerad ansökan enligt följande.

1. Inställning och grunder

1.1 Mina huvudmän hemställer att EI avslår ansökan om nätkoncession för luftledning.

1.2 Sökanden har ingivit en miljökonsekvensbeskrivning som inte uppfyller kraven som ställs på en specifik miljöbedömning enligt MB 6 kap 35§. Då MKBn inte kan godkännas ska ansökan avslås.

1.3 Sökanden har inte genomfört samråd som uppfyller kraven i MB 6 kap 29§. Ansökan ska därmed avslås.

1.4 Alternativet luftledning innebär omfattande skador och olägenheter för människors hälsa och miljön. Genom att i stället använda markkabel skulle sökande i avsevärd utsträckning förebygga och förhindra dessa skador och olägenheter. Att uppföra luftledningar i stället för markkabel bryter därmed mot MB 2 kap 3§.

1.5 Enligt MB 2 kap 7§ gäller kraven i MB 2 kap 3§ endast i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Bevisbördan för att kraven skulle vara orimliga faller på sökanden.¹ Mina huvudmän gör gällande att alternativet markkabel för att distribuera erforderlig extern energi till SSABs planerade ljusbågsugn, inte utgör ett orimligt alternativ. I vart fall har Vattenfall har inte visat att detta alternativ skulle vara orimligt.

2. Samhällsekonomisk analys

2.1 På uppdrag av regeringen har Energimarknadsinspektionen (EI) fastställt riktlinjer för hur en ansökan om nätkoncession ska bedömas. Utgångspunkten för bedömningen är att avgöra i vilken utsträckning det sökta projektet är samhällsekonomiskt lönsamt eller ej. Detta görs genom en samhällsekonomisk analys.

2.2 Mina huvudmän har uppdragit åt hållbarhetskonsulterna Anthesis AB att presentera en samhällsekonomisk analys av och jämförelse mellan alternativen luftledning och markkabel. Analysen bifogas som [bilaga 1](#). Mina huvudmän vill särskilt lyfta fram nedanstående omständigheter och slutsatser ur denna rapport.

2.3 Brister i redovisning av kostnader

2.3.1 Vattenfall har presenterat kostnader för de bägge alternativen. Man har emellertid valt att endast presentera mycket grova klumpsummor och utelämnat information om vilka kostnadsposter som ingår i beräkningen och hur dessa kostnader har beräknats. Det kan dock konstateras att kostnader som sannolikt är betydligt högre för luftledningsalternativet

¹ Se Juno, kommentar till MB 2 kap 7§

och som är viktiga för helhetsbedömningen, t ex projekteringskostnader, material- och anläggningskostnader och kostnader för markersättning, helt har utelämnats.² Det saknas därmed underlag för bedömningen av den totala kostnaden för de bägge alternativen.

2.4 Jordbruk

2.4.1 Ca 16% av den mark på vilken luftledningarna är tänkta att dras utgörs av jordbruksmark, medan markkabel i huvudsak dras längs befintlig infrastruktur. Detta medför att den långsiktiga påverkan på jordbruket skulle bli avsevärt större om alternativet med luftledningar valdes. Stolpar, vajerstag och lågt hängande ledningar skulle medföra hinder för en effektiv verksamhet med dubbelkörningar, rundningar och korsningar av spår, markpackning, dubbel sådd och dubbel dos av bekämpningsmedel, merarbete vid ogräsbekämpning runt stolparna, hinder vid bevattning, användande av elstängsel etc.³ Dessa olägenheter skulle i allt väsentligt undvikas om sökanden valde alternativet för markkabel.

2.5 Skogsbruk

2.5.1 Ca 74% av den mark som luftledningen skulle dras genom består av skog.⁴ Totalt beräknas en luftledning medföra krav på avverkning för ledningsgator på 227 hektar.⁵ Detta ska jämföras med den minskning av arealen skogsmark som skulle bli en direkt följd av en markkabel, vilken beräknas till ca 11 hektar.⁶

2.5.2 Förutom minskad skogsareal förorsakar en luftledning en rad andra problem såsom

- ökade risker och problem vid avverkning av skogen, risk att fälla på ledningen etc,
- ökad risk för stormfällning,
- ökad risk för skadeinsekter,
- merarbete att ta hand om stormfällda och döda träd,
- påverkan på val av upplagsplatser och
- risk för att delar av skogsmark blir avskild eller instängd (parcellering).

² Anthesis, Samhällsekonomisk analys s. 22

³ Anthesis, Samhällsekonomisk analys s. 27

⁴ Anthesis, Samhällsekonomisk analys s. 36

⁵ Anthesis, Samhällsekonomisk analys s. 35

⁶ Anthesis, Samhällsekonomisk analys s. 36

2.5.3 Olägenheterna som skulle uppstå för skogsbruket om alternativet luftledning blev verklighet, skulle sammanfattningsvis bli betydligt mer omfattande än alternativet markkabel.⁷

2.6 *Klimat effekter*

2.6.1 Skog har en koldioxidupptagande förmåga. Skogen i Södermanland beräknas binda ca 11,6 ton per hektar. Ca 227 hektar skog skulle försvinna om luftledningsalternativet blev verklighet. Detta skulle medföra en minskning av det årliga koldioxidupptaget med 2.638 ton.⁸ Detta ska jämföras med ett beräknat minskat upptag för markkabelalternativet uppgående till 128 ton. Alternativet luftledning skulle således innebära en minskad bindning av koldioxid på ca 20 gånger. Valet av luftledning går därmed stick i stäv med de klimatmål som Sverige åtagit sig att följa. (Se mer om klimatpåverkan och klimatmål under avsnitt 6 nedan).

2.7 *Begränsningar i byggnation*

2.7.1 Det är inte tillåtet att dra annan el i närheten av luftledningar. Härutöver finns gränsvärden som innebär att människor inte ska vistas varaktigt i magnetiska fält som mäter 0,4 µT (mikroTesla) eller mer. Detta innebär att det inte är möjligt att bebygga mark på ett avstånd av upp till 50 meter på vardera sidan om en luftledning. Detta ska jämföras med markkabelalternativets motsvarande avstånd på 10 meter. Luftledningsalternativet innebär således att man skulle låsa möjligheten till byggnation på en markareal uppgående till ca 7,4 km² (74 km x 100 m), vilket är nästan sju gånger större areal än alternativet markkabel som skulle låsa ca 1,1 km² (55 km x 20 m).⁹

2.8 *Landskapsbild, boendemiljö och hälsa*

2.8.1 Den planerade luftledningen på 7,4 mil skulle dras i omedelbar närhet av bostäder, rekreationsområden och natur, med påtagliga olägenheter för framför allt sakägare men även för allmänheten. Dessa olägenheter skulle bli avsevärt större för framför allt de knappt

⁷ Anthesis, Samhällsekonomisk analys s. 28 f

⁸ Anthesis, Samhällsekonomisk analys s. 43

⁹ Anthesis, Samhällsekonomisk analys s. 30 f

1000 permanentushåll¹⁰ som skulle påverkas direkt av luftledningen, än om Vattenfall valde alternativet markkabel.

2.9 *Samlade olägenheter*

2.9.1 Utöver ovanstående skulle luftledningsalternativet medföra avsevärt större olägenheter jämfört med markkabel på en rad andra områden såsom turism, rekreation, boendemiljö, begränsningar i verksamheter av olika slag, kulturmiljö, landskapsbild och hälsa. Anthesis har omräknat olägenheterna av luftledning respektive markkabel till kostnader som sammanställts i en tabell.¹¹ Av denna framgår att de totala beräknade olägenheterna av luftledning skulle medföra en merkostnad på 475 miljoner kronor jämfört med markkabelalternativet.

3. **Kabelfel**

3.1 Vattenfall gör gällande att risken för kabelfel är betydligt större för markkabel än luftledning. Detta bygger emellertid på äldre statistik. På senare år har såväl antalet fel i allmänhet och fel på markkabel i synnerhet minskat avsevärt. Detta fastslås bl.a. i en redovisning av de nordiska och baltiska elkraftsföretagen.¹² Av denna framgår dels att den långsiktiga trenden vad gäller fel på kabelnätet i Sverige är sjunkande, dels att felfrekvensen per 100 km kabel i Sverige år 2017 var högre (!) för luftledningar än för markkabel. Detta får stöd av prof. em. Jonny Hylander som i utlåtande av den 20 juli 2020 som på sidan 6 i utlåtandet hänvisar till nämnda redovisning.¹³ I sitt utlåtande kommenterar Hylander Vattenfalls jämförelser mellan luftledning och markkabel, bl.a. vad gäller impedans, felströmmar, reaktiv effekt, resonans och transienter samt avbrott. Professor Hylanders sammanfattande slutsatser på sidan 6 i utlåtandet är att det finns flera skäl som talar för kabelalternativet och att det inte presenterats några avgörande argument mot ett sådan alternativ.

¹⁰ Anthesis, Samhällsekonomisk analys s. 41

¹¹ Anthesis, Samhällsekonomisk analys s. 46

¹² Nordic and baltic Grid disturbance statistics 2017

¹³ Utlåtande från Jonny Hylander, prof. em. i energiteknik 2020-07-20, bifogas som bilaga 2

3.2 Utöver ovanstående bör även understrykas att kabelalternativet skulle innehålla en parallell ledning som reserv. Risken för kabelfel kan därför sammanfattningsvis knappast utgöra ett argument för val av luftledningar.

4. Brister i miljökonsekvensbeskrivningen

4.1 Teknisk genomgång av de bägge alternativen

4.1.1 I sin ansökan menar Vattenfall att varken markkabel eller sjökabel mellan Hedenlunda och SSAB i Oxelösund är lämpliga alternativ av tekniska skäl. Vattenfall har emellertid inte gjort den analys som krävs för att dra denna slutsats. De tekniska problem som Vattenfall nämner för markkabelalternativet är att det skulle bli mycket svårhanterligt och leda till minskad driftsäkerhet. Som exempel nämner Vattenfall risk för resonansfenomen och spänningstransienter, ökat antal felkällor med långa reparationstider, oönskade effektflöden i nätet och mindre möjligheter till maskad driftläggning med momentan reserv för anslutna kunder.

4.1.2 En genomlysning av Vattenfalls argument om markkabelns nackdelar visar på skillnader mellan luftledning och markkabel med avseende på elektriskt grundade fenomen. Vissa av dessa fenomen kan dock förekomma både i luftledningar och markkablar. Dessutom finns lösningar som förhindrar att oönskade fenomen som nämns i ansökan aldrig uppstår. I Danmark har man under lång tid grävt ner högspänningsöverföringar inom spänningsintervallet 100 och 130 kV. Man har skapat organisationer som är anpassade för rationell och effektiv drift och det finns utrustning för effektiv felsökning att tillgå. Markkabeltekniken är därför idag ansedd som mycket driftsäker i vårt grannland.

4.1.3 Syftet med den planerade ledningen är enligt ansökan att den ska försörja en ljusbågsugn på SSAB:s industriområde och att den ska vara "isolerad" från det övriga nätet för att undvika störningar som annars skulle kunna fortplanta sig till omgivande abonnenter. Vattenfalls argumentation i ansökan till stöd för en luftledning innefattar emellertid uttalanden som pekar direkt mot en med det allmänna elnätet integrerad lösning. Vattenfall skriver

- att sökanden "...förorda luftledning som teknisk lösning i 130 kV-nätet",

- att det skulle uppstå "...problem med att i stor omfattning förlägga markkabel i 130 kVolt-nätet",
- att "Samhället får ut totalt sett mycket mer kundnytta för varje investerad krona i 130 kVolt-nätet om luftledning används..." och
- att det skulle föreligga "mindre möjligheter till maskad driftläggning".¹⁴

4.1.4 Av detta följer att Vattenfall använt fel förutsättningar i ansökan. Den sökta luftledningen avses inte att anslutas till det övriga elnätet. I stället är den exklusivt till för SSABs kommande ljusbågsugn.

4.1.5 Vidare är beskrivningarna av tekniken i avsnitt 4 MKBn alltför generella och återger inte de förutsättningar som kommer att råda för den nya ledningen. Exempelvis saknas information om vilka stolptyper som är aktuella, var utmed sträckningen de olika stolptyperna ska placeras, avstånden mellan stolparna och stolparnas höjd. Allt är bara angivet som möjliga typexempel. Skrivningarna borde i stället ha beskrivit den aktuella ledningsdragningen och dess förutsättning som "isolerad" ledning från det publika nätet.

4.1.6 Härutöver har väsentliga detaljer som har med ledningens elektriska prestanda utelämnats. Likaså saknas elektrisk prestanda för ljusbågsugnen såsom elektromagnetisk strålning, uppgifter om driften i ugnen ett "typår" och vilka konsekvenserna skulle bli för de bägge alternativen - vid olika driftfall och vid olika väder mm; både på systemet som helhet och för omgivningarna.

4.1.7 Av MKBn framgår vidare att Vattenfall anger kortslutningseffekten vid järnverket till 2100 MVA. Detta ska dock jämföras med att Vattenfall beskriver ett framtida behov till 12000 MVA. Denna ytterligare effekt kommer dock troligtvis inte att överföras från Hedenlunda utan i betydande del att produceras i SSABs eget ställverk. MKBn ger inget svar på hur och var denna reaktiva effekt skulle komma att produceras.¹⁵

¹⁴ MKBn, s. 3

¹⁵ Se Prof. em. Jonny Hylanders utlåtande 2020-10-27 s. 2, bifogad som bilaga 3.

4.1.8 Luftledningsalternativet skulle medföra avsevärda olägenheter för enskilda sakägare. Dessa störningar är emellertid knapphändigt beskrivna i MKBn. Bl.a. saknas en redovisning av det "sprak" som ofta uppstår under luftledningar. Detta har beskrivits som mycket störande av markägare som bor under befintliga ledningar. Spraket skulle bli särskilt kraftigt under fuktiga dagar och då SSABs ljusbågsugn drivs för fullt. Det kan i sammanhanget noteras att Vattenfall beskrivit att det går att se skillnad på hur högt respektive lågt ledningen hänger beroende på belastningen från ljusbågsugnen och därmed värmen i ledningen.

4.2 Uppföljning och verifiering

4.2.1 MKB saknar erforderlig information om vilka hänsynsåtgärder som ska vidtas, hur dessa ska värderas och vilka kontrollrutiner som är tänkta att användas. Denna information är helt nödvändig för att MKBn ska uppfylla kraven i MBs 6 kapitel och därmed kunna godkännas.

4.3 Brister i redovisning av alternativ

4.3.1 Vattenfall har valt att tämligen utförligt redovisa undersökningar av ett antal luftledningsdragningar. Alternativen markkabel, sjö-/havskabel och likströmsalternativ är dock alla knapphändigt redovisade och avfärdas utan närmare granskning; detta trots att Danmark exempelvis beslutat att all transmission av el med spänning på 130 kV och därutöver, ska ske med kabel och inte med luftledningar.¹⁶ Redovisningen av alternativ är sammantaget så pass bristfällig att Vattenfall inte förmått uppfylla kraven i MB 6 kap 35§ p. 2. MKBn kan därmed inte godkännas.

5. Markkabel skulle vinna bifall hos sakägarna

5.1 Mina huvudmän inklusive medlemmarna i föreningen Gräv Ner, är nästan undantagslöst positivt inställda till SSABs ljusbågsugnsprojekt och behovet av att förse bolaget med erforderlig elkapacitet genom en markkabel från Hedenlunda. Det saknas anledning utgå från annat att detta även gäller sakägare som inte är medlemmar i föreningen. Såväl koncessionsärendet men framför allt de påföljande ledningsrättsärendena

¹⁶ Se s. 6 i "Denmarks Cable Policy" 2014, presenterad av VDN Jens Møller Birkebaek på Danmarks nätägare Energinet A/S. Skrивelsen bifogas som bilaga 4.

skulle därmed bli avsevärt mindre krävande om Vattenfall valde markkabelalternativet. En koncessionsansökan för markkabel skulle således medföra både väsentliga kostnadsbesparingar och att projektet kunde inledas tidigare med stora produktionsvinster som följd.

6. Miljöbalken 2 kap 3§ jämfört med MB 2 kap 7§

6.1 Bäst möjliga teknik

6.1.1 Utgångspunkten i MB 2 kap 3§ är att verksamhetsutövaren ska använda bäst möjliga teknik (BAT). I fråga om transmission av elektricitet utgörs BAT av det alternativ som är mest energieffektivt. Enligt prof. Hylander råder det ingen tvekan om att detta är alternativet med markkabel som uppfyller kraven på bäst möjliga teknik. Jämfört med luftledningar hushåller kablar bättre med energi, har lägre påverkan på miljön, skapar lägre magnetiska fält, kräver mindre markanvändning, medför ett avsevärt mindre störande synintryck och medför lägre energiförluster. En luftlednings enda tydliga fördel synes omvänt endast vara att den är kortsiktigt billigare för nätägaren och därmed för slutkunden. Kabel och inte luftledning är således det alternativ som uppfyller kriterierna för BAT.¹⁷

6.2 Olägenheter

6.2.1 Enligt MB 2 kap 3§ ska de begränsningar iakttas och de försiktighetsmått vidtas som behövs för att motverka skador och olägenheter för människors hälsa eller miljön. I detta sammanhang ska bästa möjliga teknik användas. Av detta följer att om valet står mellan två alternativa lösningar, ska den väljas som uppfyller kriterierna för BAT och som förorsakar minst olägenheter.

6.2.2 Av tabellen på sidan 46 i den samhällsekonomiska analysen (bilaga 1) framgår att skillnaden mellan olägenheterna som uppstår som en direkt följd av de bägge alternativen luftledning respektive markkabel, kan omräknas till en samhällsekonomisk kostnad uppgående till 475 miljoner kronor till markkabelns fördel. Markkabelalternativet förorsakar med andra ord avsevärt mindre olägenheter än luftledningar. Av detta följer att reglerna i MB 2 kap 3§ föreskriver alternativet markkabel framför luftledning.

¹⁷ Hylander 2020-10-27 s. 5 och 8

6.3 *Miljöbalkens målparagraf*

6.3.1 Enligt MB 2 kap 7§ ska en rimlighetsavvägning göras av kraven i MB 2 kap 3§. Hänsyn ska då tas till nyttan av skyddsåtgärderna och försiktighetsmått, dvs om merkostnaderna för alternativet markkabel skulle vara orimliga i förhållande till de minskade olägenheter som detta alternativ skulle medföra. En utgångspunkt för denna bedömning är att den sökta verksamheten ska uppfylla de krav som behövs för att MB:s mål ska uppnås. MB:s mål uttrycks bl.a. i målparagrafen MB 1:1 som anger att balken syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, samt att utvecklingen bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde. Dessa krav är långtgående. Den eventuella lindringen i 2 kap 7§ får inte gå så långt att resultatet kan anses strida mot målsättningsreglerna i nämnda paragraf.¹⁸ I valet mellan luftledning och markkabel står det klart att det senare alternativet men inte det förra uppfyller miljöbalkens målparagraf i 1 kap 1§.

6.4 *Sveriges miljömål*

6.4.1 När det gäller bedömningen av vilken nytta en åtgärd medför ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt, är de miljömål som fastställs av statsmakterna av särskild betydelse.¹⁹ Sveriges miljökvalitetsmål är långsiktiga och vägledande för hela samhället. Det första av dessa 16 mål föreskriver att Sverige har ett ansvar att begränsa klimatpåverkan. Sveriges miljömål kommer också till uttryck i de 17 globala utvecklingsmål som FN antog år 2015 och som går under namnet Agenda 2030. Sveriges riksdag har fattat beslut om att vårt land ska vara ledande i genomförandet av denna agenda som bl.a. innehåller ett krav på att bekämpa klimatförändringarna. Markkabelalternativet men inte alternativet med luftledning uppfyller dessa övergripande klimatmål.

6.5 *Rekvisitet orimlighet*

6.5.1 Bedömningen av vad som skulle vara en orimlig kostnad eller ej utgår från vad ett typiskt företag i branschen skulle ha råd med. Bengtsson et. al. skriver:

¹⁸ Not 161 i Nordstedts lagkommentar till Miljöbalken, Bengtsson m.fl.

¹⁹ Juno, kommentar till miljöbalken 2 kap. 7§

”Så långt förefaller de väsentliga frågor som får ställas i sammanhanget vara dels i vad mån ett typiskt företag inom branschen har råd med det aktuella försiktighetsmättet, dels i vad mån åtgärden är värd pengarna med hänsyn till dess miljönytta.”²⁰

6.5.2 Detta ärende rör ansökan om transmission av el till en enda slutkund, SSAB. Det får tas för givet att projektet därmed inbegriper SSAB som finansiell part. Bedömningen av vilka som ska definieras som typiska branschföretag ska således innefatta dels kraftnätbolag, dels stålverk med de stora behov av elektricitet som ansökan avser. Vattenfall och SSAB utgör bägge exempel på sådana typiska företag i branschen. Den fråga EI har att bedöma är sålunda om dessa båda branschtypiska bolag skulle ha råd med den merkostnad som en investering i markkabel skulle medföra jämfört med alternativet luftledning.

6.5.3 SSABs delårsrapport för Q4 2021 visar en intäkt under perioden på 27 miljarder kronor, vilket ger ett rörelseresultat för hela år 2021 på 18 miljarder kronor.²¹ Vattenfalls omsättning för år 2021 uppgick till 180 miljarder kronor med ett rörelseresultat på 31 miljarder kronor.²² Mot bakgrund av dessa siffror får det tas för givet att de bolag som den sökta verksamheten syftar till att gagna har råd med den aktuella merkostnaden. Markkabelalternativet kan sålunda inte anses orimligt i förhållande till dess fördelar. I vart fall har inte sökande uppfyllt sin bevisbörda för påståendet att markkabelalternativet skulle vara orimligt ekonomiskt betungande.

6.6 *Samhällsekonomiskt intresse/intrång i personliga valfriheten*

6.6.1 Vid rimlighetsbedömningen enligt MB 2 kap 7§ ska hänsyn även tas till andra omständigheter. Bengtsson et. al. beskriver detta enligt följande.

”Som Lagrådet framhållit är det vidare naturligt att också andra förhållanden än nyttan och kostnaderna med en försiktighetsåtgärd påverkar avvägningen, bl.a. vad som anses som godtagbart beteende med hänsyn till annat än rena miljöintressen och att kraven måste anses rimliga med avseende på den olägenhet

²⁰ Nordstedts juridik, kommentaren till Miljöbalken vid not 176.

²¹ <https://www.ssab.se/nyheter/2022/01/bokslutskommunik-2021-stark-avslutning-p-rekordr>

²² <https://group.vattenfall.com/se/nyheter-och-press/pressmeddelanden/2022/vattenfall--bokslutskommunike-2021>

och det intrång i den personliga valfriheten som de innebär. Också verksamhetens värde från samhällssynpunkt skulle att döma av motiven kunna beaktas.”²³

6.6.2 Vid bedömningen enligt MB 2 kap 7§ ska sålunda en avvägning göras mellan allmänna och enskilda intressen.²⁴ Av tabellen på sidan 10 i den samhällsekonomiska analysen framgår att olägenheterna i oproportionellt stor utsträckning drabbar sakägare och även allmänheten, men inte sökanden eller slutkunden SSAB. Detta noteras även av prof. Hylander som skriver:

”De markägare som får intrång av ledningen får ett intrång för ett stort rörelsedrivande företags behov, inte ett intrång som förbättrar driften av elnätet för det stora kollektivet av elnätskunder.”²⁵

6.6.3 Att valet av luftledning gynnar sökanden och slutkunden samtidigt som det tydligt missgynnar såväl sakägare som allmänhet, utgör sammanfattningsvis ytterligare skäl för att merkostnaden som investeringen i markkabel sannolikt skulle medföra är rimlig att bära för såväl Vattenfall som SSAB.

6.7 Likabehandlingsprincipen

6.7.1 I sin ansökan har Vattenfall gjort gällande att valet av markkabel skulle strida mot likabehandlingsprincipen om inte fysiskt utrymme för luftledning skulle saknas. Argumentet faller på sin egen orimlighet. Utvecklingen av BAT över tid gör att äldre teknologi och lösningar får ge plats för nyare. Det sätt på vilket Vattenfall använder likabehandlingsprincipen skulle sätta all teknikutveckling ur spel. Med argumentet att det skulle vara orättvist gentemot andra sakägare att med hjälp av annan teknologi begränsa olägenheterna av en verksamhet, skulle utvecklingen stå helt still; en stagnation som knappast vore förenlig, vare sig med kraven på användandet av bästa tillgängliga teknik eller med miljöbalkens målstadga.

²³ Bengtsson et. al. Nordstedts juridik, kommentaren till Miljöbalken, invid not 177.

²⁴ Se även Bengtsson et. al. Nordstedts juridik, kommentaren till Miljöbalken, efter not 181.

²⁵ Prof. Hylander, 2020-10-27 s. 4

7. Brister i samrådsförfarandet

7.1 Mina huvudmän menar samfällt att samrådet som Vattenfall hållit inte i några avseenden uppfyller kraven i miljöbalkens 6 kapitel. Samrådsunderlaget har saknat erforderlig information, bl.a. om alternativ till den av Vattenfall förordade luftledningen.²⁶ Vidare valde Vattenfall att konsekvent undvika att svara på frågor som ställdes under samrådsmöten. Synpunkter som framfördes under samrådet har följaktligen inte beaktats eller ens kommenterats.

Ärendet har varit svårt att följa för sakägarna. Vattenfall har presenterat flera tidslinjer för vad som sker härnäst, men har inte varit konsekventa. Sakägarna har även upplevt att Vattenfall ändrat information längs med vägens så att den passar deras syften bäst.

7.2 Då samråd inte genomförts enligt kraven i MB 6 kapitel kan ansökan inte godkännas.

8. Sammanfattande avslutning

8.1 Sammanfattningsvis har Vattenfall inte uppfyllt vad som erfordras för att EI ska kunna godkänna den ingivna miljökonsekvensbeskrivningen. Inte heller har kraven på innehållet i samrådsförfaranden uppfyllts. Det luftledningsalternativ som ansökan avser uppfyller inte rekvisiten för BAT och skulle förorsaka betydligt mer olägenheter än om Vattenfall valde att lägga mark- och/eller sjö/havskabel. Ansökan uppfyller därmed inte kriterierna i MB 2 kap 3§. Den rimlighetsbedömning som ska göras enligt MB 2 kap 7§ visar dels att Vattenfall och SSAB har råd med den merkostnad som markkabelalternativet skulle innebära, dels att det är sakägare och allmänheten men inte verksamhetsutövarna som skulle få bära olägenheterna av en luftledning. Vattenfall har därmed inte visat att det skulle vara orimligt att bära merkostnaderna av ett markkabelalternativ. Mot bakgrund av dessa slutsatser ska ansökan avslås.

2.8 Avslutningsvis får jag meddela att mina huvudmän har för avsikt att inkomma med kompletteringar till detta remissvar senast måndagen den 4 april 2022.

²⁶ Se den Samhällsekonomiska analysen s. 19 f

Som ovan

Johan Öberg

Bifogas: 4 st bilagor

4 st fullmakter